

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№105

София, 03.07.2019 год.

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

Върховният касационен съд на Република България, Второ гражданско отделение, в закрито съдебно заседание на единадесети юни през две хиляди и деветнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КАМЕЛИЯ МАРИНОВА
ЧЕНОВЕ: ВЕСЕЛКА МАРЕВА
ЕМИЛИЯ ДОНКОВА

като разгледа докладваното от съдия Камелия Маринова гр.д. № 1507 по описа за 2018 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано е по касационна жалба на М. М. Н. чрез пълномощника ѝ адвокат М. Р. против решение № 73 от 8.01.2018 г., постановено по гр.д. № 2337 по описа за 2017 г. на Софийски апелативен съд в частта, с която е потвърдено решение № 1142 от 22.02.2017 г. по гр.д. № 9125/2012 г. на Софийски градски съд за отхвърляне на предявения от М. М. Н. против С. С. Н. /починал на 2.12.2018 г., в чиито права е конституиран наследника му по универсално завещание Е. Г. Ч.-Е. Ф./ иск с правно основание чл.21, ал.1 СК-отм. за признаване на правото ѝ на собственост на втори етаж от двуетажната трифамилна жилищна сграда, подробно индивидуализирана в решението, на основание пълна трансформация на лично имущество и е уважен насрещния иск на С. С. Н. /починал на 2.12.2018 г., в чиито права е конституиран наследника му по универсално завещание Е. Г. Ч.-Е. Ф./ против М. М. Н. за собственост на УПИ *-* в кв * по тогава действащия план на кв.Горна баня и 5/6 ид.ч. от изградената в него двуетажна масивна жилищна сграда на основание наследствено правоприемство и приращение.

С определение № 554 от 12.11.2018 г., постановено по настоящото дело, е допуснато касационно обжалване на въззивното решение и в съдебно заседание на 11.06.2019 г. е даден ход на устните състезания.

С въззивното решение е прието за установено, че С. С. Н. и М. М. Н. са бивши съпрузи, като бракът им е сключен на 6.07.1991 г. и е прекратен с развод на 16.12.2003 г. Дворното място, в което е построена сградата, в която се намира процесния обект, е станало лична собственост на С. Н. /въз основа на съдебна делба на наследствен имот от * г., дължимото уравнение на дяловете, по която не е платено, като кредиторът се е отказал от него/. На 25.09.1998 г. С. Н. е прехвърлил на Д. Н. О. 2/3 ид.ч. от дворното място, като договорът между двамата е развален на основание чл.87, ал.3 ЗЗД на 28.05.2007 г. Сградата е построена в периода 1997 – 1998 г. с лични средства на М. Н. /получени от продажбата на съсобствен с трети лица недвижим имот/ и е узаконена на името на ответника и Д. О. на 27.07.1999 г. За сградата липсва учредено право на строеж и към момента на построяването ѝ ответникът е бил собственик на 1/3 ид.ч. от дворното място. Направен е извод, че построеното в съсобствен имот става съсобствено между съсобствениците на терена, като частта от него, съответстваща на правата на единия съсобственик, който е бил в брак по време на строителството става съпружеска имуществена общност с оглед разясненията в т.4 на ППВС № 5/1972 г.

Въпросът при извършен строеж от съпрузи по време на брака им, без учредено право на строеж, в поземлен имот, съсобствен между единия съпруг и трето лице, придобива ли се в режим на съпружеска имуществена общност частта от построеното, съответстваща на правата на съпруга от съсобствеността върху терена, е релевантен за изхода на настоящия правен спор.

По този въпрос е формирана противоречива практика на състави на Гражданска колегия на ВКС.

В решение № 191 от 18.12.2015 г. по гр.д. № 1345/2015 г. на ВКС, I г.о. е дадено тълкуване, че разрешението в т. 4 на ПП на ВС № 5/1972 г., намира приложение и в случаите, когато единият съпруг е бил собственик на идеална част от поземления имот, в който е построена сграда по време на брака между съпрузите. Построеното в съсобствен имот става съсобствено между собствениците на терена, като частта от него, съответстваща на правата на единия съсобственик, който е бил в брак по време на строителството, става съпружеска имуществена общност.

В решение № 134 от 8.11.2017 г. по гр.д. № 4951/2016 г. на ВКС, I г.о. е дадено тълкуване, че за преценка дали една жилищна сграда е попаднала в съпружеската имуществена общност на страните в резултат на приращение (по чл.92 ЗС), е от значение да бъде установено дали сградата е построена в дворно място, което е било индивидуална собственост на единия от съпрузите или е било съсобствено между единия от съпрузите и трето лице. Така е, защото в двете хипотези изводът е различен – в първия случай съдебната практика (т.4 от ППВС 5 /1972 г. и следваща практика) приема извода, че сградата е попаднала в съпружеската имуществена

общност (че не е опровергана презумпцията за съвместен принос, установена в правилото на чл.19,ал.3 от СК от 1985 г. (отм.), във втория – че върху построеното е възникнала съсобственост на собствениците на терена.

С оглед констатираната противоречива практика на ВКС следва да се отмени определението за даване ход на устните състезания и на основание чл.292 ГПК производството по делото да бъде спряно като бъде предложено на ОСГК на ВКС да постанови тълкувателно решение по посочения въпрос.

По изложените съображения, Върховният касационен съд, Второ гражданско отделение

О П Р Е Д Е Л И :

ОТМЕНЯ протоколно определение от открито съдебно заседание на 11.06.2019 г. за даване ход на устните състезания по гр.д. № 1507/2018 г. на ВКС, Второ гражданско отделение.

ПРЕДЛАГА на Общото събрание на Гражданска колегия на Върховния касационен съд да постанови тълкувателно решение по следния материалноправен въпрос: При извършен строеж от съпрузи по време на брака им, без учредено право на строеж, в поземлен имот, съсобствен между единия съпруг и трето лице, придобива ли се в режим на съпругеска имуществена общност частта от построеното, съответстваща на правата на съпруга от съсобствеността върху терена.

СПИРА производството по гр.д. № 1507/2018 г. на ВКС, Второ гражданско отделение до приключване на производството пред Общото събрание на Гражданска колегия на Върховния касационен съд.

Определението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: